

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krono, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Sestanek dveh vladarjev.

Na odprtem morju pred Danzigom sestala sta se pred kratkim ruski car Nikolaj II. in nemški cesar Viljem. Nemške novine predstavljajo si ta dogodek tako, kakor da je ruski car obiskal nemškega, ali to nikakor ni res. Ruski car se ni izkrcal na kopno, in se je vršil ves sestanek samo mimogrede. Nekateri menijo, da ni izstopil zato, ker Nemčija ni mogla jamčiti za življenje carjevo, drugi pa pravijo, da se je sestanek izvršil na odprtem morju z ozirom na nove politične težnje, za katerimi gre nekaj časa sem cesar Viljem. Ta hoče, da prestvari Nemčijo v veliko svetovno velevladstvo, a to naravno s pomočjo obsežne kolonijalne politike. Ta se pa ne more misliti brez morja, brez močne vojne mornarice, brez velike moči na morju.

Vendar je to samo ugibanje. Dejstvo je, da se car iz tega ali onega vzroka ni izkrcal na nemška tla, da ni obiskal Nemčije, da ni prišel v dotiko z nemškim narodom.

Potoval je v Francijo, da obišče svojo zaveznico in da je navzpet pri vojaških vajah njene brodogradnje. Cesar Viljem mu je izrazil željo, da bi se tudi pri njem medpotoma malo pomudil in pogledal njegovo brodogradnjo. Cesar je to obljubil. Ako se torej to uvažuje, se pride do zaključka, da ta sestanek nima nikakršne posebne politične važnosti, temveč je samo dokaz, da sta ruski in nemški vladar osebno prijatelja, da sta njuni rodbini v dobrih prijateljskih odnosih, ne da bi se to le količkaj tikalo obeh narodov.

Pred Danzigom je pokazal Viljem carju svoje vojno brodogradnjo. Vojaške vaje mornarice so predstavljale sovražni napad na obale okolo Danziga, ki pa je bil cdbiti. S tem se je hotelo carju pokazati, kako so nemške obale dobro utrjene; Viljem se je hotel malo pobahati, hotel je imponirati z nemško vojno močjo slovanskemu vladarju. A kdo bi mogel te obale napasti? Rusija! Nemški manevri so hoteli torej dokazati, da bi bil tak napad brezvspešen.

Nemške novine so pozdravljale z največjim oduševljenjem sestanek obeh vladarjev, bile so same radosti kar izven sebe ter hotele slaviti nemško vsemoč. Veselje radi tega pa dokazuje samo premoč Rusije nad Nemčijo: Rusija Nemčije ne rabi in je tudi ne išče, nasprotno pa Nemčija potrebuje Rusije in je zato išče. Medtem ko nemški listi pišejo kar cele slavospeve, je rusko novinstvo radi tega čisto hladno. Zanje je ta sestanek samo dokaz prijateljstva obeh vladarskih hiš. Nič ni tako pomenljivo kakor ta razlika v pisanju nemškega in ruskega novinstva, in ravno iz te razlike se vidi jasno, da Nemčija podaja Rusiji roko, a poslednja, ne imajoča vzroka, da jo odbije, jo udvorno vzprejme.

In ako ne bi pričala o tem jasno pisava ednega in drugega novinstva, pričala bi zgodovina rusko nemških medsebojnih razmer v zadnjem času. Znano je, da se je Bismarck mnogo trudil, da obdrži dobre odnose med Rusko in Nemško, a na ruskem dvoru so ga poznali predbro in niso marali zanj. Govorilo se je, da ga je Viljem baš zato odpustil iz kancelarske službe, ker je videl v njem zapreko dobrim odnosom

napram Rusiji. A tudi po odstopu Bismarcka je ostal ruski dvor hladan.

Bismarck je radi tega dolžil novo politiko nemškega cesarja, češ, da je ta kriva ruskemu neprijateljstvu, in da pokaže, kako je njegova politika boljša, je izdal skrivnost o posebnem rusko nemškem sporazumu vključno trozvezi. Dunajski krogi so bili tedaj osupnjeni, ali to jih ni zmotilo.

Neko približanje med rusko in nemško vlado je nastalo po vojni ekspediciji v Kitaj. Rusiji je jako prav prišlo nemško laskanje; pustila je Nemčiji, da se pobaha z vrhovnim poveljstvom Walderseeja, zato pa je Nemčija pustila Rusiji, da zasede Mandžurijo, ter je potem takem tudi le ta imela resničnih uspehov od kitajske vojne.

Kakor razvidno, sledi Nemčija še vedno ono politiko, katero je začel Bismarck. Hoče se pridružiti Rusiji in Franciji, a te dve jo sprejemate, ker se s tem krši in slabi trozveza. S tem seveda še niso poravnana nasprotstva med Rusijo in Nemčijo ter Francijo in Nemčijo, temveč imata Ruska in Francoska samo novo podporo pri reševanju mednarodnih vprašanj; a Nemčija more računati na to, da se ta vprašanja ne bodo rešila njej v škodo.

Na Dunaju seveda še niso prišli do prepričanja, da monarhija v slučaju vojne ne more računati niti na Nemčijo niti v obče na trozvezo, temveč da je dolžna skrbeti, da se z ozirom na Balkan sporazume z Rusijo. Zato bi bila potrebna drugačna smer v naši notranji in zunanji politiki.

Mac Kinley.

Neko bolešno čuvstvo je prevzelo ves omikani svet, ko je prišla vest, da je umrl predsednik Združenih držav, da je izbrisan iz knjige življenja zvest sin svoje domovine, in to sredi svojega delovanja, ko je imel še toliko dalekoletečih načrtov, da jih izpolni. Mož, ki je te dni zatisnil svoje oči na veke, ni bil kak navaden predsednik republike, temveč je bil začetnik nove dobe za Severno Ameriko, dobe, v kateri so Združene države stopile iz ozkih mej politike in začele zmagovalno vojno na gospodarskem in političnem polju.

Z njim je zasijala zvezda Združenih držav v jasnejšem, svetlejšem blesku. Ko je prišel Mac Kinley na krmilo vlade, je stopila unija v nov gospodarski stadij. Neizmero bogastvo si je nakopičila unija, in industrija Združenih držav je pretela, da si osvoji in poplavi s svojimi izdelki ves svet.

On, Mac Kinley, je bil oni, ki je vodil svojo deželo po poti vsepeha, ki je vodil najostrejšo zaščitno carinsko politiko, ki je imela najvišjo uvožno carino, in mogla vključno temu pokazati na velikanski izvoz. Kar so storile Združene države na gospodarskem polju zadnja leta, je nekaj neprimerljivega, o tem priča najbolj vsakoletni državni budget. Od l. 1895 do 1900 se je izvoz povišal za 577 milijonov dolarjev.

V svojem zadnjem govoru, ki ga je imel ta veliki državnik tik pred napadom, je omenjal svoje nove načrte. Iz govora se razvidi, da je

hotel nekoliko odjenjati od svoje brezobzirnosti, kar se tiče zaščitne carine, da ne bi postala unija čisto osamljena. Nova doba je imela priti nove politične naloge.

Porojen je bil Mac Kinley l. 1843 iz stare ameriške rodbine. Pri izbruhu meščanske vojne je kot 18leten mladenič zamenjal šolsko klop z vojnim taborom ter se je v vojni tako odlikoval, da je postal v kratkem času poročnik, in pozneje v zasluge za hrabrost major.

A iz rodbinskih vzrokov je izstopil iz vojaške službe, nadaljeval svoje pravoslovne študije in postal odvetnik.

Kmalu je zaslovel po svoji spretnosti kot zagovornik, in nekaj let pozneje je bil izvoljen poslanec v kongregacijo ter zavzemal to mesto skozi štirinajst let. Kot član kongregacije si je za Združene države pridobil mnogo zaslug s tem, da je prodrl s predlogom glede zaščitne carine, ki je, kakor smo že omenili, Ameriki silno koristila, a škodovala evropskem izvozu. Nekateri menijo sicer, da je Mac Kinley tozadevnima zakonoma dal samo ime kot načelnik dotičnega odseka v zastopniški zbornici, toda vsi njegovi somišljeniki jo pripisujejo njemu, in je ravno vsled tega zaslovel glas njegov po Zveznih državah.

V letu 1891 je bil Mac Kinley izvoljen guvernerjem svojega rojstnega mesta. Za časa predsednika Clevelanda je stal Mac Kinley bolj v ozadju, a po njegovi smrti se je takoj povzpел na vrhunec. Dne 2. decembra 1897 je bil prvič izvoljen predsednikom z več kakor 7 milijonov glasov proti Bryanu. Naslednje leto pa je prevzel vlado. Drugič je bil Mac Kinley izvoljen predsednikom dne 6. novembra l. 1900 na takozvani imperijalistični program, to je politika neprestanega večanja lastne moči in pospeševanja lastnih koristi na račun drugih. Vlado je nastopil vnovič letos dne 4. marca.

V dobi njegovega predsedstva se je izvojevala vojska s Španijo, ki je pridobila Ameriki otok Kubo. Tudi vojsko na Filipinih so začeli Amerikanci pod Mac Kinley-evim predsedstvom. Demokratična struja med prebivalstvom Združenih držav ni bila zadovoljna z njegovo vlado.

Podpredsednik Roosevelt, ki prevzame po Mac Kinley-u vodstvo severoameriške vlade, je strasten politik in bo brezdvomno nadaljeval to, kar je pričel Mac Kinley, le še bolj brezobzirno in viharo. Pravijo, da ima v sebi nekaj demokratizma, a v politiki pozna samo najbrezobzirnejši amerikanizem: Združene države hoče povzdigniti v prvo silo na svetu, tako, da bi one odslej vodile svetovno politiko.

Za Mac Kinley-em žalujejo Amerikanci po vsej pravici, saj on je delal za rast, čast in moč Združenih držav s sijajnimi uspehi.

Celjske in štajarske novice.

(Slov. delavsko podporno društvo v Celju) imelo je preteklo nedeljo, dne 22. t. m. svoj izvanredni občni zbor. Vršila se je dopolnilna volitev in je bil Jože Kmecl izvoljen tajnikom društva. Nadalje se je izvolil odsek, ki ima nalog preučiti in predrugačiti pravila.

(„Parteitag“ štajarske nemške ljudske stranke) se vrši dne 6. oktobra t. l. v Radgoni. Poleg poslancev dr. Derschatta govorili bodo tudi posl. Walz, dr. Hofmann, Posch, in dr. Mravlag. Celjski neodrešenci so se že neki pripravljali na ta praznik in veliki German, iz tevtonskih rovt Vipavske doline je že skrbno pilil svoj govor, da ga izpusti ob slovesnem hipu med poslušalce; sedaj pa visokih nemških glav niti v Celje ne bo. To je pač smola!

(Neljubi gostje.) Velika čast je zadela v soboto teden mesto Celje; obiskala sta je namreč dva poslance, dr. Pommer in A. Hueber. Zadnji je prišel iz Salcburške. V nemški obrtni zvezi sta imela dolgi govoranci, a navzoči soc. demokratje so jima vsak hip posegli v besedo in ju motili v njunih izvajanjih. Seveda so zagrizeni nemški možakarji po strani gledali nepoklicane in neljube jim goste, a ni nič pomagalo. Vsak hip je moral njihov ljubljeneč Pommer umolkneti, prekinjen od strani soc. demokratov.

(Duhovniške vesti.) Č. g. Jožef Gunčer je dobil župnijo Vurberg, Alojzij Cilenšek je dobil župnijo Poličane, Ivan Medvešek je dobil župnijo Tinje.

(Osebnosti.) Dr. J. Barlé, notar v Trzinu, je premeščen v Kozje. — Slovenski avskultantje pri mariborskem okrajnem sodišču, gg. Mihalič, Žiher, Vuk, Zemljčič odidejo kot edinoletni prostovoljci v vojaško službo.

(Učiteljske vesti.) Na trirazredni ljudski šoli v Kozjem je popolniti mesto učitelja. Prošnje je oddati do dne 20. oktobra t. l. na krajni šolski svet v Kozjem. Na štirirazredni ljudski šoli pri Novi cerkvi sta popolniti dve učiteljski mesti. Prošnje do 5. oktobra t. l. na krajni šolski svet pri Novi cerkvi pri Vojniku. — Na edno-razredni, v III. plačilnem razredu se nahajajoči ljudski šoli pri Sv. Primožu na Pohorju, je zasedeti mesto učitelja in šolskega vodje. Prošnje do dne 10. oktobra t. l. na krajni šolski svet Sv. Primož pri Vuzenici.

(Št. Ilj pri Velenju.) V tem kraju obstoja že delj časa mlekarja, ki je v jako dobrem stanju in ki stoji pod kontrolo deželnega potovalnega učitelja g. Jelovška. Potrebno posodje in orodje je oskrbel deželni odbor.

(Čudna ponudba.) Dne 21. t. m. je prišel od Braslovč po okrajni cesti mož srednje velike kosti, oblečen v zametast oprsni in kratko, rjavo suknjo. Zagledavši učitelja pri šoli orloveski, nagovori ga od daleč: „Sie Herr, ich hab an Ring gefunden und das nicht, ist das bert oder nit.“ Vprašan po domu pravi, da je dve uri nad Beljakom na Koroškem doma, dasi narčeje ni bilo koroško. Pri razvijanju so se mu roke zelo tresle. Moški zlat prstan je bil na edni strani dokaj širok ter je imel bel biser, ki reže steklo. Učitelj mu svetuje, naj prstan pri njem pusti tako dolgo, da se najde lastnik istega, ter naj pove svoj naslov, da se mu zamore potem postavna najdnina doposlati, a on reče: „Gebens mir an Gulden und i kummere mich beiter nicht drum.“ Prstan je bil po izpovedbi najden na cesti od Mozirja do Braslovč. Ko mu učitelj ni hotel goldinarja dati, pravi: Jaz bom prstan v Celje k zlatarju nesel, da zvem koliko je vreden in ga bom prodal.“ Prstan je najbrž bil na nepošten način pridobljen, ali pa je na vsej stvari sleparija.

(Izginil.) Čuje se, da je poštar iz Ljubnega, Egidij Fuchs, izginil brez sledu. Zapuščena družina je vsa obupana. Morda pa se vsa stvar še razjasni; poučeni krogi ne slutijo nič hudega. Tisti dan, ko je Fuchsa zmanjkalo, so ga videli še v Celju.

(Premovanje goveje živine.) Dne 12. t. m. se je vršilo za okraj Laško premovanje goveje živine. Zastopnik cesarskega namestništva, gosp. Slovak, zastopnik štajarskega deželne odbora, potovalni učitelj g. Jelovšek, zastopnik kmetijske družbe, cesarski svetnik Müller, načelnik okrajnega zastopa v Laškem, dr. Mravlag, načelnika podružnic gg. Gnus in Valentinitich, deželni živinozdravnik, g. Komers in trije občinski zastopniki so bili razsojevalci. Na okrašenem prostoru je stalo 27 bikov, 97 krav, 21 telic, in 42 telet. Po mnenju navzočih je bilo opaziti letos znaten napredek od zadnjega premovanja, in je bila goveda splošno jako lepa. Državnih daril je bilo

razdeljenih 600 kron, deželnih 500 in okrajnih 480 kron. Poleg tega se je vršilo tudi premovanje prašičev, ter je bilo razdeljenih več daril in priznanih kolajn. Potovalni učitelj g. Jelovšek je imel tudi poučni govor.

(V Rimske toplice) je prišlo do dne 9. septembra 426 strank z 1043 osebami.

(Iz Vitanja.) Jurij Lampret, doma iznad Fužin, je v noči 15. septembra t. l. ustrelil med tri ponočnjake, delavce v tvornici za kose, in jih poskrpil s ptičjimi svinčenkami. Udrli so mu v stanovanje ter ga hoteli menda preteptati. Obstreljenci imajo polno svinca v nogah, ki jim otekajo. Sodnija bo odločila pravico.

(Uravnava Sotla.) Sotlino strugo pregleduje že nekaj tednov sem več hrvaških in naših in ženerjev v svrhu uravnanja. Ob zadnjem deževju je Sotla zopet izstopila in poplavlila mnogo zemlje.

(V zadevi uravnave Pesnice) se bode vršil v kratkem v Mariboru shod vseh onih posestnikov, katerim ob času povodnji napravi reka mnogo škode.

(Blagoslovljenje okoliške šole v Ormožu) se je izvršilo dne 15. t. m.; udeležilo se ga je mnogobrojno ljudstvo od blizu in daleč, po pribliki okrog 4000 oseb. Po dovršenem blagoslovljenju se je zbrala šolska mladina v šolsk. poslopju, kjer je predsednik krajnega šolskega sveta, g. M. Stanič, pozdravil vse navzoče. Okrajni glavar, grof Attems, se je v slovenskem govoru zahvalil vsem, ki so pripomogli do tako lepega poslopja.

(Pri občinskih volitvah) je v Rihtarovcih pri Radgoni zmagala nemčurska stranka.

(Hvala za nemško šolo.) Nemškutarski občinski zastop v Slov. Gradcu je imenoval štajarskega deželne odbornika dr. Z. Kokoschnegga in deželne poslance Wolffhardta častnima občanoma, ker sta rovala za ustanovitev nemške šole v Slov. Gradcu.

(Oo. jezuitje v Mariboru.) Poroča se, da se naselijo v Mariboru jezuitje, in da se že pogajajo zaradi nakupa nekega posestva.

(Prva učenka na realki.) Na mariborski realki se je dala vpisati gđ. Elza Glowacka, hčerka g. gimnazijskega ravnatelja.

(Z gobami zastupila) se je v Mariboru družina trgovca Sirk. Po noči so morali poklicati zdravnike, katerim se je posrečilo rešiti vseh sedem zastupljenih oseb.

(Sadni in vinški trg v Gradcu.) Mestna občina Gradec priredi od 3. do vtečvi 6. oktobra t. l. sadni trg in od 7. do vtečvi 10. novembra sadni in vinški trg v Gradcu, zraven južnega kolodvora.

Družba sv. Mohorja.

Naša družba šteje letos 76110 udov, to je 2486 udov manj, kakor lani. Udje se razdeli po posameznih škofijah tako-le:

1. Goriška nadškofija	8.599 t. j.	11 manj kakor lani.
2. Krška škofija	6.208	180
3. Lavantinska škofija	23.771	2.025
4. Ljubljanska škofija	29.587	519
5. Tržaško-kopr. škof.	4.041	25 več
6. Sekovska škof.	598	34
7. Somboteljska škof.	351	7
8. Zagreb. nadškof.	479	66 manj
9. Senjska škofija	206	7
10. Poreška škofija	136	6 več
11. Dijakova škof.	65	3
12. Bosniška škofija	226	11 manj
13. Videm. nadškof.	185	9
14. Razni kraji	541	15 več
15. Amerikanci	908	104
16. Iz Afrike in Azije	209	128

Z razpošiljanjem letošnjih družbenih knjig smo začeli dne 18. septembra in prizadevali si bomo, da častiti udje dobijo knjige prej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej le vrsti: Amerika in Afrika, lavantinska, krška, ljubljanska, tržaška in goriška škofija ter razni kraji.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali na železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak pomanjkuje na vse strani.

Razposlalo se bode udom vkup 456.000 knjig. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljujte jih ter vne-
majte v srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

V Celovcu, dne 18. septembra 1901.

Odbor.

Druge slovenske novice.

(Deželnozborske volitve na Kranjskem) so završene. V četrtek, dne 19. septembra t. l. so volila mesta ter trgovska in obrtna zbornica. V mestih in trgih so bili izvoljeni: 1. V Ljubljani: Gosp. Ivan Hribar in g. Peter Grasselli. 2. V skupini Postojna Vrhnika Lož g. Fran Arko. 3. V skupini dolenskih mest g. dr. Ivan Tavčar. 4. V skupini Kamnik-Tržič Radovljica g. dr. A. Ferjančič. 5. V skupini Kranj Škofjaloka g. Ciril Pirc. 6. V Idriji je bila med narodnim kandidatom g. dr. Majaronom in klerikalnim dekanom g. Arkotom potrebna ožja volitev, pri kateri je zmagal dekan Arko s pomočjo socijaldemokratskih glasov. 7. V skupini Kočevje-Ribnica je bil izvoljen nemški liberalci g. dr. Schöpl. Trgovska in obrtna zbornica je izvolila svojim poslan-
cem zborničnega predsednika g. Jos. Kušarja in zborničnega svetnika g. Filip Supančiča. — V prihodnjem deželnem zboru bode imela narodna-napredna stranka devet poslancev, klerikalna z ljubljanskim škofom vred 17 glasov, Nemci pa 11.

(Slovensko gledališče v Ljubljani) je začelo svojo letošnjo sezono v nedeljo dne 22. t. m. z igro „Zaloški godec“, katero je napisal češki pisatelj K. Tyl. Prva operna predstava je v soboto; in sicer bodo peli Halevyjevo opero „Židinja“.

(Ljubljansko učiteljsko.) Za sprejem v prvi letnik moškega učiteljskega se je letos oglašilo 59 učencev, za prvi letnik ženskega učiteljskega pa 82 učenek.

(Osebnosti.) G. dr. Karol Glaser, c. kr. profesor na državnem gimnaziju v Trstu, je stopil na lastno prošnjo v pokoj, ter se preselil za stalno v Gradec.

(Stoletna aloa) na Igu pri Ljubljani je dosegla v betvi višino 6 m 30 cm in ima 30 odrastkov z mnogobrojnimi rumenimi cveti.

(Tamburaško društvo) nameravajo ustanoviti v Celovcu pod imenom „Bisernica“. To bi bilo prvo tamburaško društvo na Koroškem. Ustanovni zbor se ima vršiti dne 5. oktobra t. l.

(V znamenju krvi.) Nemčurski izzivalci v Globasnici na Koroškem so ustanovili svoj „fajerber“, a menda le zato, da mine mir v tej občini. V nedeljo, dne 15. t. m. so blagoslovljali svojo brizgalnico. Brambovci hajlovci so drzno izzivali in napadali slovenske može; dasi so se jih ti izogibali, rabili so nasprotniki tudi kame-
nje, in tekla je kri. Slovenski posestnik iz Štebna je bil tako hudo ranjen, da je umrl valed do-
ljenih ran. Tako daleč smo prišli!

(Pogreb škofa Šterka) se je vršil v soboto dopoldne v Trstu. Udeležilo se ga je več škofov, okrog 200 duhovnikov in na tisoče vernikov. Krsto je nosilo osem duhovnov. Pri pogrebu so bili tudi navzoči zastopniki raznih oblasti z namestnikom, grofom Gočssom na čelu. Udeležili so se ga tudi hrvatski in slovenski istrski de-
želni poslanci.

(Nesreča ali samomor.) V ponedeljek, dne 16. t. m. so našli na Juršičih na Primorskem na železniškem tiru truplo nepoznanega človeka, kateremu je vlak glavo strl; poleg tega sta mu bili presekani obe nogi.

(V goriškem deželnem zboru) se je v seji dne 17. septembra deželni glavar spominjal pokojnega grofa Fr. Coronini-ja; na predlog posl. dr. Verzeznassi-ja je zbornica sklenila, da se v spomin pokojnega glavarja založe štiri ustanove za škrofulozne otroke. Posl. Berbuč je utemeljeval predlog glede zveze vipavske železnice z Vrhniko ali Logatcem. Povdarjal je prednost zveze z Vrhniko, ki bi v svoji podaljšavi vezala Italijo čez Gorico in Ljubljano z notranjimi de-
želami neodvisno od južne železnice. Predlog se je izročil legatnemu odseku.

(Istrski deželni zbor) je imel dne 19. t. m. zopet sejo. Predsednik je obvestil zbornico, da

je izrazil sožalje kuriji zaradi smrti škofa Šterka, ni pa pozval zbornice, da bi — po starem običaju — vstala v znak sožalja. Pri razpravi o poročilu šolskega odseka o računih penzijskega zaklada je govoril prof. Mandić hrvatski. Galerija je zopet zagnala divji vrišč, a predsednik se je dolgo branil izprazniti jo. Sploh napravi predsednikovo obnašanje vtis, da se strinja s početnim galerijskih obiskovalcev, ter izžene fakine le v skrajnem slučaju, ko že tudi njega začno boleti nčesa. Istrski deželni zbor je prava slika naših avstrijskih razmer.

(V zadevi zavoda sv. Jeronima) bode laški klub v avstrijskem državnem zboru podal interpelacijo in utegne spraviti stvar v razgovor tudi v delegacijah. Hrvatski državni poslanci v državnem zboru bodo v tej zadevi sprožili nujni predlog.

(Napredek slovenske šole v Ameriki.) V Julietu je v ravnokar pričetem šolskem letu v slovenski šoli 240 otrok. Treba je bilo dobiti še eno sestro učiteljico.

(Iz novega sveta v domovino.) Teden za tednom čitamo v tržaških listih, kako privajajo nazaj v domovino nesrečne ljudi, ki so šli iskati kruha onstran morja, ali so našli bedo, in jim ni preostajalo drugega, nego se vrniti. Iz Brazilije pride v kratkem 300 ljudij, vse to po na logu tamkajšnjega avstrijskega konzula. Taki reveži so ponajveč zapeljani po brezvestnih agentih.

Dopisi.

Žalec. V nedeljo je priredila podružnica „Žalec“ v korist „Slov. planinskega društva“ v prostorih g. Hodnika planinsko veselico, ki se je v obče obnesla prav dobro. Na dnevnem redu so bile tri točke, katere je napisal, oziroma uprizoril g. Kač, ki je priredil to veselico, in ki ima že jako mnogo zaslug za razvoj planinstva na Štajarskem. Prva točka dnevnega reda je bila deklamacija „Planinska sirota“, katero je predaval g. avtor Kač sam. To je epska pesem, zložena v narodni obliki, s precej toplim, iskrenim čuvstvom, a nekoliko v prekričanih barvah. „Planinski pastir“, ljudska igra, je istotako izpod peresa g. Kača, ter je občinstvu močno ugajala. V podrobno kritiko se ne menimo spuščati; igra je izpolnila po našem mnenju svoj namen, in to je vsekakor dober znak. Igralci, gospice in gospodje, so brez izjeme dobro izvršili svoje vloge; posebno nam je pohvaliti njihov sigurni nastop. Istotako je živa slika „Rešitev v planinah“, splošno ugajala.

Loka pri Zidanemmostu. Da pri slavnosti tridesetletnice celjskega „Feuerwähra“ tudi loških ognjegascv ni smelo manjkati, umljivo je samo ob sebi. Saj od društva, ki stoji pod vodstvom tako navdušenega Nemca(?) kakor je naš poštar gospod Gamšek, tudi ne moremo kaj drugega pričakovati. On kot mož prave nemške(?) korenine seveda mrzi zavedne Slovence, prav tako, kakor slovenske časnike, katere čita le takrat, kadar ga kateri pošteno ožigosa. Priznava sicer, da ima res veliko skrb za požarno brambo, a tega pa nikakor ne moremo odobravati, da ognjegasce k nemškutarstvu tako zapeljuje in navaja. In res se mu je posrečilo, da je nekaterim že docela vdihnili svojega duha, da so kakor on vsi goreči za dobro nemško stvar. Da se je pa mnogih — ne rečemo vseh — že začela prijemati hvalisana nemška kultura, tega se imamo priliko večkrat prepričati. Tako smo mogli n. pr. to opazovati nekega lepega dne v pretekli spomladi, ko so se z gospodom stotnikom na čelu vračali iz bližnjih Radeč. Toda dalje tega nečemo opisovati, saj s tem bi le razjezili sicer vrle naše fante, zgubljene ovčice, ne pa jih privabili zopet v krilo matere Slovenije, kar je naš namen.

Pri gospodu Gamšku ne bomo poskušali naše sreče. Da njega živ krat ne spreobrne, prepričan je vsakdo. Tudi pri tistih, ki zatajijo svojo narodnost za čašo piva ali tovarišu na ljubo, ne opravimo ničesar. Tistih pa, ki svoj plašč po vetru obračajo, zdaj na slovensko, zdaj na nemškutarstvo stran, ni vredno niti omenjati. Toda loška požarna bramba ima še mnogo prav značajnih udov, ki jih ne smemo, ne k ednim ne k drugim zgoraj omenjenih prištevati. Ti pa,

ako sploh hočejo v kakem društvu biti, morajo nemškutarstvo pri požarni brambi prenašati, ker poleg nje nimamo v Loka nobenega društva. Da imamo kako narodno društvo, ki bi nam včasih priredilo kako zabavo, gotovo bi se v tem oziru kmalu na boljše obrnilo. Toda kar ni, pa ni, kakor je rekel tisti, ki je iz prazne kupe pil. Tistim pa, ki se nalašč pajdašijo z nemškutarji, da bi jezili in zaničevali zavedne Slovence, povemo, da s tem zaničujejo v prvi vrsti sebe in rod, iz katerega izhajajo.

Noben pameten Slovenec se pa zaradi tega ne bo tako jezil, da bi počil.

H koncu še nekaj. Pred nedavnim časom je, kakor smo čuli, prikobacala k nam edna „giftna krota“ iz Ptuj. Doslej še te nemškutarke golazni nismo poznali pri nas. Toda družbe, v katere se zdaj slini ta golazen, jej ne zavidamo, kajti o tem bi se dalo reči po starem: „gliha vkup štrih“.

Krško, dne 10. septembra 1901. Vaš poročevalec o velikem požaru v Krškem gotovo ni bil navzoč, ker bi drugače ne pozabil nemurno delo gasilnih društev iz Krškega, Vidma, Leskovca in Rajhenburga. Posebno pri zadnjem društvu smo imeli priliko opetovano občudovati vztrajnost, izurjenost in strogo vojaško disciplino. Dasiravno najbolj oddaljeno, bilo je ob ednem z drugimi društvu na prostoru ter vztrajalo do trenutka, ko ni bilo več nevarnosti, med tem ko so druga društva prerano odhajala. Videlo se je pri rajhenburških gasilcih, kaj zamore ljubezen in zaupanje do svojega načelnika. Nemurna in požrtvovalna delavnost gospoda načelnika župana B. Kuneja je gasilno društvo spravila do stopinje, da more biti v vzgled vsem drugim društvom. Tu se je pokazala ljubezen do bližnjega, in da so kot gasilci vsi enaki ne oziraje se na svoj stan in le v trdnem zaupanju na svojega načelnika. Zatorej hvala vam, vrli rajhenburžani, in njega načelniku. To dobro delo pačila je le še nemška komanda. Upamo, da se bo gospodu načelniku posrečilo tako odličnemu društvu vcepiti ljubezen do domačega jezika.

Narodno-gospodarske novice.

Zeljната stebila, kako jih ohraniti?

„V sedmih letih vse prav pride,“ pravi narodni pregovor. Tega se drže tudi varčni ljudje, češ, kar je boljsega nego mišji meh, vse je treba shraniti. Tako daleč jaz ne mislim svetovati komu, saj bi mu morda bile potem shrambe premale, pa morda bi se ondi kaj skvarilo; danes menim našim kmetom le pokazati, kako pogosto v jeseni zanemarjajo nekatere pridelke, med tem ko jih spomladi britko pogrešajo. Tukaj mislim stebila od zelja, ki se v jeseni visoko posekajo, ostala stebila pa na njivah puste.

Da imajo zeljnata stebila čvrsto redilno moč, posebno za priboljšek kravam, o tem ne dvomi nobena gospodinja. „Dokler so krave dobivale teh, so čvrste ostale, sedaj ko jih ni več, pa mleka tudi ni“, tarja marsikatera gospodinja. To se navadno spoznava, zato pa ne skrbi, da bi se ta pridelek čedno spravil z zelnika. Navadno se ob spraviljanju steblo čez sredo preseka, gornja polovica se zraven zelja spravi in porabi, spodnja pa — pozabi in pusti. Vendar je tudi te škoda kakor gornje, da segnje ali pa se drugače pokonča. Svetujem torej naslednje:

Kadar se zelje po navadi poseka in spravi, vzemi si dragi kmetič toliko časa, nesi leseno klop ali kaj tacega na zelnik in priskrbi si sekiro. Sedaj izpipaj ali poruj vsa ostala stebila s koreninami vred ter jih znosi skupaj. Nato lahko posekaš stebila prav pri koreninah, katere pustiš, stebila pa znosiš domu.

Pa kako jih shraniti? Navadno se shranijo kamorhodi, v podstrešju raje nego v kleti, kjer kmalu začno gniti na prsti ob vlažnem zraku. Toda na suhem zraku, četudi par mesecev vstrajajo, se naposled posuše, zgubljajo redilno moč in so pretrda za zobe. Kaj tedaj?

Ako hočemo kje na spomlad, ko zmanjka drugega sočivja imeti od stebel okusen priboljšek za krave, treba nam jih je shraniti ravno tako, kot zelje. Lepo od prsti očedena stebila se nalože v kad, nekoliko s soljo potresejo in potem obtežijo, ednako zelje. Na primerno gorkem

prostoru se potem čez par mesecev nekoliko okisajo ter so na spomlad, zlasti kravam za priboljšek prava slast. Njih kislina zdravi živino na prebavilih, kjer se ob sami suhi krmi marsi katere bolezen rada ugnezdi.

Pa še nekaj! S tem, da smo mi porovali iz zemlje zeljnata stebila, mogoče, da smo ugonobili še drugega sovražnika. Menim namreč črva, ki marsikatero leto pride glodati in vrtati zeljnata stebila, da se večkrat ona potem posuše. Spet drugi sovražnik se loti zelišča na perju, napravi nekake grbe, da ne more rasti več. Takemu zelju pravimo, da je „krofasto“. Ker se edno ali drugo rado godi na ednem in istem mestu več let zaporedoma, sumi se, da je sovražnik v zelju doma. Seveda strokovnjaški tega mi ne moremo dokazati, mislimo pa vendar, da z izpuljenjem korenin smo mu nekaj škodovali. Pohorski.

Politični pregled.

(K položaju) Dogovori med vlado in parlamentarci so se te dni pričeli in se nadaljujejo bržkone do dne, ko se snide državni zbor. Ministrski predsednik se je posvetoval najprej z na Dunaju bivačimi zastopniki češkega konservativnega veleposestva. Prvi dogovori so veljali kompromisu med obema veleposestniškima strankama na Češkem, drugi so pa veljali že bodočim parlamentarnim razmeram. Vladi gre v prvi vrsti za to, da si zagotovi mirno delovanje v zbornici.

(Tiskovni zakon.) V justičnem ministrstvu začeta dela glede preosnove tiskovnega zakona so že v toliko napredovala, da bo dotični načrt v edni prvih sej državnega zbora prišel lahko na dnevni red. Temelji preosnove so: Objektivno postopanje poneha, razžaljenja Velikanstva in časti po časopisih ne pridejo več pred poroto, in kolportaža postane prosta. Najbrže bo ta preosnova že v jesenskem zasedanju rešena, ker je večina članov v tiskovnem odseku državnega zbora že pritrdila tem premembam.

(Nov zakon.) Ministrstvo za notranje stvari izdeluje načrt zakona za prihodnje zasedanje državnega zbora, tičoč se olajšav za poslopja z zdravimi in cenimi stanovanji za delavce, medtem tudi štiriindvajsetletno oproščanje od davka.

(Češke deželnozborske volitve.) Kompromis med Staro in Mladočehi za bližnje deželnozborske volitve je gotov in odobren od voditeljev obeh čeških strank. Pogoji so na kratko naslednji: Staročeski stranki se prizna gotovo število mandatov, nekako deset. Obe stranki se zavežeta, da skupno podpirata postavljene kandidate. Vsaka stranka izda zase volilni oklic in objavi svoje kandidate. — V razglasu se naglašja, da je kompromis nujno potreben z ozirom na agresivni nastop nemških strank proti češkemu narodu.

(Slovaki in volitve v ogrski državni zbor.) „Národné Noviny“, slovaški list, ki izhaja v Turčianskem Sv. Martinu, je prinesel članek „Čiste volitve“, iz katerega je razvidno, da se Slovaki prav resno pripravljajo na volitve v ogrski državni zbor. Sklicuje se v članku na prestolni govor, s katerim je bil zaključen ogrski državni zbor, in kjer stoji, da čistost volitev, neodvisnost poslancev in naravno veljavo in vglad zbornice povzdigniti so izbrani zakoni, ki so poklicani soditi o državnozborskih volitvah ter o inkompatibiliteti. Vkljub temu, da je na Ogrskem težko govoriti o čistih volitvah, se pripravljajo Slovaki resno nanje, in bodo postopali prav energično, ne boje se nikakih posledic.

(Sestanek carja z avstrijskim cesarjem) se bode, kakor se čuje, vršil meseca oktobra. Iz Francije pojde car za del časa v Darmstadt in potem na lov v Spalo. In tu se ima potem sniti z našim monarhom.

(Črnagora.) Ruski poslanik na črnogorskem dvoru je odpotoval v Petrograd na posebno povelje svoje vlade. Trdi se, da je ruska vlada svojega poslanika zaradi tega pozvala v Petrograd, da mu da novih navodil glede politične akcije na Balkanu.

(Ruski car na Francoskem.) Pri Dunkirchenu sta si car in carica ogledala krasno francosko ladjeve, pri Reimsu pa sta videla velik del francoske armade na vajah. Po manevrih se

je vršil obed, katerega so se udeležili car, carica z ministri in spremstvom, Loubet z vsemi ministri, generali in raznimi odličniki. Loubet je imel prvi napitnico. Dejal je, da je armada pomorna in hvaležna, da si jo je ogledal car ter da vidi v njegovem posetu največje plačilo in najmočnejšo spodbudo. Napil je carju in carici ter ruski armadi, naglašaje besede, katere je govoril car v Chalonsu, da sta ruska in francoska armada združeni z globokim čustvom pobratimstva. Car je z najlaskavejšimi besedami pohvalil sijajno sposobnost francoske armade ter se izrazil, da ga to veseli tembolj, ker je ta odlična armada last prijateljice Francije. Ko je v soboto odhajal car iz Francije, je v Compiègne obžaloval napram Loubetu, da mora že oditi ter mu je obljubil, da obišče kmalu Pariz. Ruski minister Lambsdorff je ostal po odhodu carjem še v Franciji, da se z ministrom Delcassejem posvetuje o raznih zadevah.

(Španija.) Španska vlada je izdala razglas, v katerem naroča vsem verskim in političnim društvom, naj vpišejo naslove svojih društev in njih člane v zapisnike pri posameznih načelnstvih. Vlada hoče s tem zvedeti natančno število obstoječih redov, potem pa po francoskem načinu poseči po njih premoženju, redovnike pa izgnati iz dežele.

(Vojna v Južni Afriki.) Buri so prizadeli zadnji teden Angležem hude poraze in težke izgube ter tako na grožnje in širokoustnost Kitchenerja odgovorili pošteno in odločno. Nič manj kot trikrat zapored so bili tepeni, in njih izgube so bile izdatno večje, kakor vse dosedanje. Južno Utrechtu pred DeJagersdriftem so Buri pod vodstvom Bothe napadli od dveh strani troje angleških kompanij s tremi topovi, jih po hudem boju premagali ter jim vzeli vse tri topove. 16 moč je bilo ubitih, 30 ranjenih, 150 moč pa so ujeli. — Pod vodstvom poveljnika Smutsa so Buri zgrabili švadrono ulancev. 23 Angležev je bilo ubitih, 31 pa ranjenih. A tudi Buri so imeli baje težke izgube. Blizu Reitsdinga so ujeli Buri patroljo gardnih grenadirjev. Poročnik, ki je vodil Angleže, je bil ubit. Botta je začel s 1500 možmi udirati v Natal; naskočil je železnico pri Belfastu, glavna četa pa je med tem odrinila proti jugu. — V Kaplandiji se proglasi obsedno stanje. Buri so pokazali, kakšno moč imajo še, ter da se ne dajo kar postreliti od Angležev; vtis, ki so ga napravile te zmage, bo Bure gotovo še bolj ohrabil, Angleže, ki so že pretrujeni in siti bojevanja, pa še bolj prepiral o neuspešnosti njihovih namer.

Razne stvari.

(Avstrijski izvoz) se je letos v prvih osmih mesecih v primeri z lanskim letom znatno zmanjšal; tako je n. pr. izvoz sladkorja padel za 19,5 milijonov, žita za 3,1 mil., slađu za 3,1 mil., konj za 6,7 mil., lesa 10,4 milijonov kron. Zvišal se je izvoz pri semenih za 5,2 mil. kron. pri oglju za 16,6 mil. kron. Uvoz se je znižal pri kolonialnem blagu za 6,6 mil., pri vinu za 10,1 mil. kron.

(Meteor.) Dne 14. t. m. zvečer je blizu Kaschau-a na Ogrskem med silnim bučanjem padel mogočen meteor na zemljo. Zasadel se je globoko v tla in širil tako vročino okrog sebe, da se mu je bilo mogoče samo na 25 metrov približati. Teža meteorjeva znaša približno osem meterskih stotov.

(Mačji davek v Berlinu.) Društvo za zaščito živali je v Berlinu podalo na magistrat prošnjo, da se vpelje davek na mačke. Najbrže bi želelo to društvo vsled tega omejiti število mačk, ker so te živali sovražnice ptic, za katere se društvo posebno vnema.

(Grozna železniška nezgoda) se je pripetila dne 21. t. m. pri Vercorovi v Rumuniji. Tovorni vlak, ki je peljal 16 hektolitrov petroleja se le zadela s strahovito silo ob brzovlak, tako da sta bila oba vlaka razbita. Petrolej se razlil po tleh in se vnel ob ognju prevrnjene lokomotive. Oba vlaka sta bila hipoma v ognju. Pri tem je zgorelo od 38 popotnikov 32 oseb, ostalih šest pa je bilo težko ranjenih ali opečenih. Zgorel je tudi milijonar Dinu iz Krajowa.

Lepo stanovanje

z razgledom na ulico, obstoječe iz treh sob s pritliklinami, je takoj za oddati. — Vse natančneje pove Vinko Čamernik v Novih ulicah.

Listnica uredništva.

Gospod P. Kažipot v S. Hvala za poslano; bi li bilo mogoče osebno govoriti z Vami?

Loterijske številke.

Trst, dne 21. sept. 1901: 35, 74, 18, 43, 71.
Linc. „ „ „ 18, 82, 5, 27, 45.

Razglas.

Na novi živinski sejem že 3 leta na Teharjih obstoječi, se vljudno vabijo kupci in prodajalci. Stalnina prosta.

Županstvo Teharje, dne 12. septembra 1901.
(338) 1 Župan: Jožef Rebov.

Natakarica na račun

se išče v dobro renomirani gostilni v Savinski dolini. — Ponudbe naj se pošiljajo na V. Južna (339) 3-1 Sv. Jurij ob Taboru pri Celju.

RAZGLAS.

Podpisano županstvo vljudno naznanja, da bo dne 24. septembra t. l. nov živinski sejem na FRANKOLOVEM. Ob ednem se tudi s tem razglašja, da bo živinski sejem potem vsako leto dne 17. marca in 24. septembra; ako pa pride ta dan nedelja ali zapovedan praznik, sledi sejem naslednji dan potem.

Slavno občinstvo se vljudno vabi, da prižene živino mnogoštevilno, kupci pa za obilen obisk. Županstvo Frankolovo, dne 21. avg. 1901.

(337) — Župan: ŠTEFAN JAKOP.

Več svetilk

(Blitzlampen)

po nizki ceni naprodaj. — Več pove Dragotin Hribar v Celju.

V najem

dam krčmo s prodajalnico vred, ki je

blizu tarne cerkve v lepem kraju blizu Maribora. Blaga je prevzeti za 1000 kron. Ponudbe pod (336) 1 A. B. poste restante, Maribor.

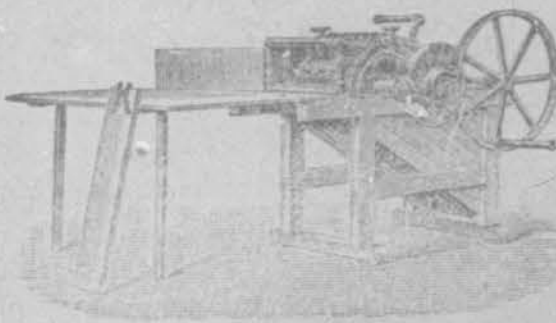
Sode

vinske od 200 do 700 litrov, prodaja po ceni (327) J. Kreinigg, trgovec v Žalcu. 3-3

Oskrbništvo graščine Jelše pri Šmarju ima za prodati (330) 3-2

50 velikih jagnetovih dreves.

Na debelo. * Na drobno.

Opozarja na svojo veliko zalogo traverz, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Zaloga Tomaževe žlindre za celjsko in brežiško okrajno glavarstvo. Najizdatnejše gnojilo za travnike.

Velika izber železnih nagrobnih križev!

Gostilničarja

ali natararja na račun, ki je zmčen položiti kavcijo, sprejemem za svojo gostilno § 11. Laškem trgu. Ponudbe Simon Kukec, pivovarna (326) 3-3 Žalec, Štajarsko.

Razglas!

Sejem, kateri je navadno bil 9. dan po kvaterni nedelji v Rajhenburgu, preložen je za vselej na 10. oktobra. Če pade ta dan na nedeljo ali praznik, je sejem prihodnji dan.

Ker je pričakovati kupcev, vabijo se živino-rejci da priženejo dosti živine.

Županstvo Rajhenburg, dne 10. septembra 1901 (328) 3-3 B. Kunej, župan.

Nov mlin

z dvema kamnoma, dobro vpeljan, z posestvom vred, prodaja se za ugodno ceno.

Več pove JOŽE PAJ, v Šmartnem v Rožni dolini št. 29 pri Celju. (332) 3-2

Sestava vodne žage

še popolno v dobrem stanu je naprodaj v graščini Loka pri Zidanemmostu.

Oskrbništvo Loka pri Zidanemmostu.

Mlad trgovski pomočnik ali prodajalka

se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri I. ŠKET-u v Ilirski Bistrici, Kranjsko. (315) 3-3

Vožne karte in tovarni listi v AMERIKO Kralj, belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „Merkur“ Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo traverz, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Zaloga Tomaževe žlindre za celjsko in brežiško okrajno glavarstvo. Najizdatnejše gnojilo za travnike.

Velika izber železnih nagrobnih križev!